
Gemensam metod för samordning av omdirigering och motköp för alla systemansvariga för överföringssystem i kapacitetsberäkningsregion Norden i enlighet med artikel 35 i kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning

14 november 2018

Alla systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden,

Med beaktande av följande skäl

- (1) Detta dokument beskriver en gemensam metod för de systemansvariga för överföringssystem, inom kapacitetsberäkningsregion Norden i enlighet med artikel 15 i kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning.
- (2) Metoden utgör en gemensam metod för samordnad omdirigering och motköp i enlighet med artikel 35 i förordning 2015/1222 (nedan "samordningsmetoden").
- (3) I samordningsmetoden tas hänsyn till de allmänna principer, målsättningar och metoder som fastställts i förordning (EU) 2015/1222, kommissionens förordning (EU) 2017/1485 av den 2 augusti 2017 om fastställande av riktlinjer för driften av elöverföringssystem, samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel. Målsättningen med förordning (EU) 2015/1222 är att samordna och harmonisera kapacitetsberäkning och kapacitetstilldelning för gränsöverskridande dagen före- och intradagsmarknader, och denna ställer krav på de systemansvariga för överföringssystem avseende samarbete på regional nivå, europeisk nivå och över elområdesgränser. I förordning 2017/1485 fastställs regler och krav avseende framtagning av metod i syfte att skydda driftssäkerhet, frekvenskvalitet och effektivt användande av sammanlänkade system och resurser.
- (4) I enlighet med artikel 9.9 i förordning 2015/1222 kommer den föreslagna samordningsmetoden för kapacitetsberäkningsregion Norden att bidra till och på inget sätt hindra att målsättningarna i artikel 3 i förordning 2015/1222 uppfylls. Medan samordningsmetoden fastställer hur omdirigering och motköp ska tillämpas på ett samordnat sätt i syfte att utöka gränserna för säkerhetsdomänen för dagen före- samt intradagsmarknaden, fastställer den metod som ska tas fram i enlighet med artikel 75 i förordning 2017/1485 hur omdirigering och motköp ska tillämpas för att avlasta fysiska överbelastningar vid realtidsdrift. Därmed säkerställer samordningsmetoden tillsammans med metoden som tas fram i enlighet med artikel 75 i förordning 2017/1485 en rättvis och icke-diskriminerande behandling av de systemansvariga för överföringssystem (artikel 3.c och 3.e i förordning 2015/1222), samt driftsäkerhet i enlighet med förordning 2017/1485.
- (5) Inom kapacitetsberäkningsregion Norden tilldelas den regionala säkerhetssamordnaren för Norden uppgiften som samordnad kapacitetsberäknare.
- (6) Samordningsmetoden kompletterar metoden för kapacitetsberäkning som tillämpas inom kapacitetsberäkningsregion Norden, samt metoden för att dela kostnader för omdirigering och motköp inom kapacitetsberäkningsregion Norden i syfte att främja en god konkurrens inom produktion, handel och leverans av elektricitet, vilket säkerställer en optimal användning av infrastrukturen för överföring samt bidrar till en effektiv och långsiktig drift och utveckling av elöverföringssystemet och elsektorn i unionen, samt optimering av beräkning och tilldelning av kapacitet mellan elområden (artikel 3.a i förordning 2015/1222).
- (7) Samordning mellan de systemansvariga för överföringssystem och den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Norden samt tillämpning av omdirigering och motköp inom tidsramarna för dagen före och intradag i enlighet med metoden för kapacitetsberäkning för kapacitetsberäkningsregion Norden inom region Norden, säkerställer en optimal användning av infrastrukturen för överföring (artikel 3.b i förordning 2015/1222). Genom att samordningen mellan de systemansvariga för överföringssystem samt

mellan systemansvariga för överföringssystem och den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Norden förstärks, möjliggörs också en effektivare användning av resurser för omdirigering och motköp. Metoden säkerställer och förbättrar öppen och tillförlitlig information, samt bidrar till en effektiv och långsiktig drift och utveckling av elöverföringssystemet och elsektorn inom unionen (artikel 3.g i förordning 2015/1222). Metoden och dess samordningsprocess leder till effektivare tilldelning av kapacitet mellan elområden (artikel 3.d i förordning 2015/1222).

- (8) I enlighet med artikel 35(2) i förordning 2015/1222 ska denna samordningsmetod endast tillämpas för omdirigering och motköp som har gränsöverskridande betydelse, vid tillämpning för kapacitetsberäkning inom tidsramen för dagen före- och intradagsmarknaden, i enlighet med metoden för kapacitetsberäkning inom kapacitetsberäkningsregion Norden.
- (9) Omdirigering och motköp kan tillämpas inom olika tidsramar i syfte att öka kapaciteten inom tidsramen för dagen före- och intradagsmarknaden, och/eller lindra överbelastning i syfte att upprätthålla driftssäkerheten. Denna samordningsmetod omfattar tidsramarna för dagen före och intradag och säkerställer att omdirigering och motköp som använts inom en tidsram också tas i beaktande för efterföljande tidsramar. Metoden säkerställer samordning mellan de systemansvariga för överföringssystem samt mellan de systemansvariga för överföringssystem och den regionala säkerhetssamordnaren i kapacitetsberäkningsregion Norden.
- (10) Metoden för att avgöra vilken avhjälpande åtgärd, inklusive omdirigering och motköp, som bör övervägas vid kapacitetsberäkning specificeras i metoden för kapacitetsberäkning som tillämpas inom region Norden i enlighet med artikel 21.1.a.iv i förordning 2015/1222.
- (11) I det fall omdirigering eller motköp har tillämpats vid kapacitetsberäkning inom tidsramen för dagen före- och intradagsmarknaden, kommer berörda resurser att aktiveras baserat på krav avseende realtid, i enlighet med artikel 21.1 i förordning 2017/1485, inom tidsramen för balansering.
- (12) De principer och kriterier som kan tillämpas för avhjälpande åtgärder vid systemdrift anges i artikel 23 i förordning 2017/1485. I artikel 23 fastställs principer för förberedelse, aktivering och samordning av avhjälpande åtgärder.
- (13) Metoden avseende förberedelser av samordnade avhjälpande åtgärder inom systemdriften tas fram i enlighet med artikel 76.1.b i förordning 2017/1485.
- (14) I enlighet med artikel 78.1.b i förordning 2017/1485 ska varje systemansvarig för överföringssystem förse den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Norden med en uppdaterad förteckning över möjliga avhjälpande åtgärder samt förväntad kostnad för dessa bland de kategorier som återfinns i artikel 22 i förordning 2017/1485 före varje ny kapacitetsberäkningsperiod.
- (15) Den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Norden kommer att driva en samordnad driftsäkerhetsanalys. I händelse av att överträdelser av gränserna för driftsäkerhet upptäckts i driftsäkerhetsanalysen, ska den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Norden till de systemansvariga för överföringssystem rekommendera de mest verksamma och ekonomiskt effektiva omdirigerings- och motköpsåtgärderna för att hantera dessa överträdelser. Denna rekommendation ska baseras på en förteckning över möjliga avhjälpande åtgärder, tillhandahållen av de systemansvariga för överföringssystem i enlighet med metoden för kapacitetsberäkning inom kapacitetsberäkningsregion Norden. I det fall en systemansvarig för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden ej samtycker till förslaget, kan berörd systemansvarig

lägga fram ett motförslag till den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Norden, som därmed prövar det nya förslaget inom driftsäkerhetsanalysen. Om dessa nya omdirigerings- och motköpsåtgärder minskar aktuell överträdelse, kommer den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Norden att föreslå dessa till de systemansvariga för överföringssystem inom region Norden.

- (16) Den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Norden identifierar behovet av omdirigering och motköp inom den samordnade driftsäkerhetsanalysen och lämnar förslag till de systemansvariga för överföringssystem. Detta utgör en daglig process baserad på uppdaterade gemensamma nätmodeller. Aktivering av omdirigering och motköp utförs av de systemansvariga för överföringssystem så nära tidpunkten för genomförande som möjligt.
- (17) Inom kapacitetsberäkningsregion Norden aktiveras resurser för omdirigering och motköp av de systemansvariga för överföringssystem baserat på den gemensamma budlistan på balansmarknaden, eller i enlighet med andra lämpliga mekanismer och överenskommelser. När val genomförs av bud som ska aktiveras från den gemensamma balansmarknaden, ska dessa bud väljas ut baserat på budlistan med beaktande av teknisk och ekonomisk effektivitet för varje resurs avseende minskning av aktuell överträdelse.
- (18) Den samordnade kapacitetsberäknaren ska vid tidpunkten för samordnad kapacitetsberäkning bekräfta den tekniska och ekonomiska effektiviteten hos de föreslagna avhjälpande åtgärderna, inklusive omdirigering och motköp, vid tillhandahållande av ytterligare kapacitet på kritiska nätelement och kraftöverföringskorridorer med gränsöverskridande betydelse, samt rekommendera eventuella förbättringar till de systemansvariga för överföringssystem.

**LÄMNAR IN FÖLJANDE METOD FÖR SAMORDNAD OMDIRIGERING OCH MOTKÖP
TILL ALLA TILLSYNSMYNDIGHETER INOM KAPACITETSBERÄKNINGSREGION
NORDEN:**

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Denna samordningsmetod avser den gemensamma metoden för de systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden i enlighet med artikel 35 i förordning 2015/1222.
2. Denna samordningsmetod för kapacitetsberäkningsregion Norden omfattar samordning av omdirigering och motköp för:
 - a) Kritiska nätelement och kraftöverföringskorridorer med gränsöverskridande betydelse som inkluderas i kapacitetsberäkning för kapacitetsberäkningsregion Norden, i enlighet med artikel 2 i metoden för kapacitetsberäkning för region Norden.
 - b) Kapacitetsberäkning inom tidsramarna för dagen före och intradag motsvarande de tidsramar som omfattas av metoden för kapacitetsberäkning för kapacitetsberäkningsregion Norden.

Artikel 2

Definitioner och tolkning

1. Avseende denna samordningsmetod ska den terminologi som används i detta dokument definieras på samma sätt som i artikel 2 i förordning 2015/1222, förordning (EG) 714/2009, direktiv 2009/72/EG och kommissionens förordning (EU) 543/2013.
2. Dessutom gäller följande definitioner:
 - a) En åtgärd som har "gränsöverskridande betydelse" avser en åtgärd som minskar överbelastning på interna kritiska nätelement eller kraftöverföringskorridorer, eller vilket kan utöka överföringskapaciteten till dagen före- och intradagsmarknaden inom kapacitetsberäkningsregion Norden.
 - b) "Lämpliga mekanismer och överenskommelser" avser formella mekanismer och överenskommelser som har ingåtts av systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden eller mellan systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden och systemansvariga för överföringssystem inom angränsande kapacitetsberäkningsregioner, vilket medför möjligheten att tillämpa omdirigering och motköp vid kapacitetsberäkning för dagen före och intradag, eller inom tidsramen för drift.
 - c) "Angränsande kapacitetsberäkningsregion" avser en region som direkt angränsar till region Norden, exempelvis kapacitetsberäkningsregion Baltikum eller Hansa.

- 3 I denna samordningsmetod gäller följande, om inte annat föreskrivs av sammanhanget:
- a. Singular form omfattar även plural form och omvänt.
 - b. Rubriker är angivna för att underlätta läsningen och påverkar inte tolkningen av metoden.
 - c. Hänvisningar till “artiklar” syftar på artiklar i detta dokument, om inte annat föreskrivs.
 - d. Hänvisningar till lagstiftning, förordningar, direktiv, föreläggande, handling, föreskrift, eller övriga antagna dokument ska inkludera varje ändring, utvidgning eller nytt antagande av den som då gäller.

Artikel 3 **Samordning av omdirigering och motköp**

1. Varje systemansvarig för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden ska förse den samordnade kapacitetsberäknaren med en förteckning över möjliga avhjälpande åtgärder inom sitt kontrollområde, inbegripet omdirigering och motköp samt medföljande förväntade kostnader, före varje efterföljande kapacitetsberäkningsperiod. Denna lista ska i möjligaste mån baseras på aktuella marknader och lämpliga mekanismer och överenskommelser som kan tillämpas inom dess kontrollområde.
2. Omdirigerings- och motköpsåtgärder som har beaktats inom en kapacitetsberäkningsperiod av den samordnade kapacitetsberäknaren, ska beaktas vid efterföljande beräkningsperioder. Den samordnade kapacitetsberäknaren kan i samordning med den systemansvarige för överföringssystem som ansvarar för de resurser som har beaktats vid kapacitetsberäkningen, samtycka till att bortse från planerade omdirigerings- och motköpsåtgärder inom de efterföljande beräkningsperioderna om den samordnade driftsäkerhetsanalysen visar att omdirigerings- och motköpsåtgärder som har planerats vid tidigare beräkningsmoment ej längre erfordras.
3. När en systemansvarig för överföringssystem mottar förslag på avhjälpande åtgärder som omdirigering och motköp från den samordnade kapacitetsberäknaren, ska denne utvärdera de föreslagna åtgärderna för de kritiska nätelement och kraftöverföringskorridorer inbegripna i aktuell åtgärd och som finns inom dess kontrollområde.
4. I det fall den systemansvarige för överföringssystem godkänner den rekommenderade åtgärden för kritiska nätelement och kraftöverföringskorridorer inom dess kontrollområde, ska den samordnade kapacitetsberäknaren beakta denna åtgärd vid beräkning av kapaciteten för dagen före- och intradagsmarknaden.

5. Om en systemansvarig för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden väljer att inte använda sig av en åtgärd som den samordnade kapacitetsberäknaren har föreslagit:
- a. ska berörd systemansvarig för överföringssystem motivera detta avslag på grundval av skäl såsom driftsäkerhet och/eller ekonomisk effektivitet;
 - b. kan berörd systemansvarig för överföringssystem lämna förslag på alternativ åtgärd till den samordnade kapacitetsberäknaren. Alternativa åtgärder ska utvärderas av den samordnade kapacitetsberäknaren med avseende på utökning av resterande tillgänglig marginal i det fall metoden för kapacitetsberäkning inom kapacitetsberäkningsregion Norden är flödesbaserad, och för att utöka kapacitet mellan elområden i det fall metoden för kapacitetsberäkning inom region Norden baseras på samordnad nettoöverföringskapacitet.
 - i. I det fall den alternativa åtgärden utökar resterande tillgänglig marginal eller kapacitet mellan elområden, ska den samordnade kapacitetsberäknaren beakta denna åtgärd vid kapacitetsberäkningen.
 - ii. I det fall den alternativa åtgärden ej utökar resterande tillgänglig marginal eller kapacitet mellan elområden, kan den samordnade kapacitetsberäknaren bortse från denna åtgärd vid kapacitetsberäkningen.
 - c. Berörd systemansvarig för överföringssystem som har avslagit förslaget kan, i det fall alternativa åtgärder ej finns tillgängliga, välja att inte föreslå ett alternativ. I sådana situationer ska den samordnade kapacitetsberäknaren ej utöka resterande tillgänglig marginal eller kapacitet mellan elområden för dagen före- och intradagsmarknaden.
6. Systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden, ska avstå från ensidiga eller ej samordnade omdirigerings- eller motköpsåtgärder med gränsöverskridande betydelse, i enlighet med artikel 35.4 i förordning 2015/1222.

Artikel 4

Dokumentation av omdirigerings- och motköpsåtgärder

1. Den samordnade kapacitetsberäknaren inom kapacitetsberäkningsregion Norden är skyldig att upprätthålla ett register i fem (5) år avseende föreslagna omdirigerings- och motköpsåtgärder, inklusive:
 - a) omdirigering och motköp utfört av systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden på grundval av förslag från den samordnade kapacitetsberäknaren avseende kapacitetsberäkning,
 - b) motiveringar till varför rekommendationer från den samordnade kapacitetsberäknaren har avslagits av de systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden.
2. På begäran av nationella tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Norden har de systemansvariga för överföringssystem inom regionen skyldighet att tillhandahålla ett komplett register över de uppgifter som anges i artikel 4.1.a och 4.1.b.

Artikel 5 **Införande av samordningsmetoden**

1. De systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Norden ska införa denna metod efter att:
 - a) metoden för hur kostnader för omdirigering och motköp ska delas enligt kravet i artikel 74 i förordning 2015/1222 och i enlighet med artikel 9 i samma förordning har godkänts,
 - b) metoden för samordnad driftsäkerhetsanalys i enlighet med artikel 75 i förordning 2017/1485 har införts och börjat användas inom kapacitetsberäkningsregion Norden,
 - c) de gemensamma bestämmelserna i artikel 76 i förordning 2017/1485 avseende regional samordning av driftssäkerhet har införts.
2. Metoden ska införas utan otillbörliga dröjsmål efter att villkoren i enlighet med artikel 5.1 (a-c) är uppfyllda.

Artikel 6 **Språk**

Referensspråket för denna metod ska vara engelska. För att undvika tveksamheter då systemansvariga för överföringssystem behöver översätta denna metod till sina nationella språk, i händelse av inkonsekvens mellan den engelska version som publiceras av systemansvariga för överföringssystem i enlighet med artikel 9.14 i förordning 2015/1222 och en version på ett annat språk, är berörda systemansvariga skyldiga att undanröja dessa motsägelser genom att tillhandahålla berörda nationella tillsynsmyndigheter en reviderad översatt utgåva av denna metod.